

PROTOKÓŁ KONTROLI

przeprowadzonej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim,
ul. 3-go Maja 17, 17-100 Bielsk Podlaski.

Dyrektorem PCPR w Bielsku Podlaskim jest od 01.07.2003 r. (od 04.10.2001r. – pełniąca obowiązki dyrektora) Pani Urszula Kitlas-Bańkowska.

Kontrolę w dniu 28 października 2010 r. przeprowadziły:

1. Idalia Wyszynska – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, przewodniczący zespołu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr 591/2010 znak: PS.IX.IW.0939-591/2010 z dnia 20.10.2010 r.;
2. Joanna Katarzyna Hołubowicz – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr 592/2010 znak: PS.IX.IW.0939-592/2010 z dnia 20.10.2010 r.,

wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Pana Andrzeja Kozłowskiego.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

Kontrola koordynowana w zakresie oceny prawidłowości i efektywności realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w okresie od dnia 01 stycznia 2010 r. do dnia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- 1/ Założenia organizacyjne.
- 2/ Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
- 3/ Kwalifikacje kadry realizującej programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.
- 4/ Współpraca podmiotu kontrolowanego z innymi instytucjami w zakresie objętym kontrolą.

W trakcie kontroli ustalono, co następuje:

Ad. 1. Założenia organizacyjne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim jest jednostką budżetową Powiatu Bielskiego, utworzoną uchwałą Nr IV/18/99 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 30 stycznia 1999 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Aktualną organizację i zadania PCPR w Bielsku Podlaskim określa statut, stanowiący załącznik do uchwały nr XLIII/239/06 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie nadania statutu PCPR w Bielsku Podlaskim oraz regulamin organizacyjny, stanowiący załącznik do uchwały nr 137/305/06 Zarządu Powiatu Bielskiego z dnia 27 stycznia 2006 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Bielsku Podlaskim, ze zmianami.

W ww. dokumentach brak jednoznacznego zapisu o realizacji przez PCPR zadań określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Na podstawie § 5 pkt 4 f regulaminu organizacyjnego PCPR, do zadań Centrum należy „wykonywanie innych zadań powierzonych przez Starostę”.

Ad. 2. Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

W roku 2010 r. oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym poddano 6-osobową grupę mężczyzn (4 mężczyzn skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz 2 mężczyzn, którzy dobrowolnie zgłosili się do udziału w programie, po wcześniejszym wytypowaniu przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych w Bielsku Podlaskim).

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie został opracowany w 2007 r. przez specjalistę pracy z rodziną w PCPR w Bielsku Podlaskim. W Programie zawarte zostały min. podstawowe definicje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, sformułowano nadrzędne cele Programu oraz założenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, określono realizatorów oraz adresatów Programu, czas i miejsce realizacji oddziaływań. Opracowano również szczegółowe zasady selekcji i naboru uczestników, a także reguły uczestnictwa w programie. Określono ponadto plan realizacji zajęć korekcyjno-edukacyjnych.

[Akta kontroli nr 5-15]

Harmonogram działań w ramach Programu jest co roku aktualizowany.

[Akta kontroli nr 16-18]

Treści programu realizowanego w 2010 roku dotyczyły zjawiska przemocy w rodzinie, problemu władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich, wpływu przemocy na rodzinę, alkoholu i patologii życia rodzinnego, promocji pozytywnych standardów i wartości, komunikacji interpersonalnej, zdrowego stylu życia jako alternatywy dla przemocy. Program zawierał ponadto elementy Treningu Zastępowania Agresji oraz analizę doświadczeń życiowych uczestników. Program obejmował 1 spotkanie organizacyjne (autoprezentacja uczestników i prowadzących, ustalenie reguł pracy grupowej, ćwiczenia integrujące – 2,5h), 22 spotkania grupowe (po 2,5h), 1 spotkanie grupowe podsumowujące (2,5h); ponadto uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w 1 spotkaniu dodatkowym (omówienie diagnoz psychologicznych – 2,5h). Czas pracy z każdym uczestnikiem zajęć wyniósł 32,5-57,5h.

[Akta kontroli nr 1-2]

Sprawozdanie z realizacji Programu – akta kontroli nr 19-21.

Program realizowany był w okresie od 01.03.-31.05.2010 r. Zajęcia prowadzone były w sali konferencyjnej w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, w poniedziałki i środy w godz. 16-18.30, tj. w godzinach uniemożliwiających spotkanie osób stosujących przemoc z osobami jej doznającymi.

Pełny cykl zajęć ukończyło 5 osób (jedna osoba nie otrzymała zaświadczenia uczestniczenia w programie ze względu na niską frekwencję związaną z nadużywaniem alkoholu). Byli to mężczyźni w wieku 34-55 lat, z terenu miasta Bielsk Podlaski, posiadający wykształcenie podstawowe i zawodowe, pochodzący przeważnie z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, bezrobociem, dysfunkcyjnych, o niskich umiejętnościach społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

[Akta kontroli nr 3]

W trakcie realizacji programu stosowano następujące metody pracy: wykłady, dyskusje, zajęcia warsztatowe, modelowanie zachowań alternatywnych do przemocy, odgrywanie scenek z wykorzystaniem osobistych doświadczeń uczestników. Wykorzystywano laptop, flipchart, rzutnik multimedialny, filmy edukacyjne DVD.

[Akta kontroli nr 3]

W celu upowszechnienia informacji o realizowanych programach oraz oferowanych formach pomocy, PCPR wystosował w styczniu 2010 r. pismo do Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych w Bielsku Podlaskim informujące, iż od marca 2010 r. w PCPR będzie realizowany program korekcyjno-edukacyjny, a także

zawierające prośbę o kierowanie do PCPR potencjalnych kandydatów do udziału w programie. Ponadto informacja o programie została umieszczona na tablicy ogłoszeń w siedzibie PCPR w Bielsku Podlaskim oraz opublikowana na stronie internetowej PCPR: <http://www.pcprbielskpodlaski.pl>. Poza tym pracownicy Centrum w indywidualnych i telefonicznych rozmowach z przedstawicielami sądu, prokuratury i kuratorami informowali o przedsięwzięciu.

W 2009 r. pracownicy PCPR uczestniczyli w spotkaniu z zastępcą Prokuratora Rejonowego w Bielsku Podlaskim, podczas którego przedstawili informacje o programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie i jednocześnie wystosowali prośbę o zobowiązanie sprawców do poddawania się terapii poprzez udział w Programie.

[Akta kontroli nr 3; 22]

W stosunku do każdego uczestnika programu prowadzona była dokumentacja, dotycząca sytuacji życiowej i rodzinnej uczestnika oraz odzwierciedlająca pracę podejmowaną z nim przez specjalistów.

Przed rozpoczęciem cyklu zajęć, psycholog przeprowadzał w stosunku do każdego uczestnika wstępne rozpoznanie diagnostyczne, na które składa się: pozyskanie informacji o sytuacji rodzinnej i zawodowej uczestnika, o rzeczywistych okolicznościach skierowania osoby do programu, ustalenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc oraz najgroźniejszych i typowych form i okoliczności zachowań przemocowych uczestnika, aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej oraz cech istotnych dla pracy korekcyjnej. Ponadto wydawana była opinia psychologiczna, zawierająca informacje wstępne, sposób wyrażania i opisywania siebie, realizację celów i zadań, kontakty interpersonalne, umiejętności społeczne oraz poziom agresji. Każdy uczestnik został poddany również testom psychologicznym, określającym min. stopień identyfikacji osoby z problemem, jej świadomość potrzeby uzyskania pomocy.

Uczestnicy zapoznawani byli z celami i przebiegiem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, każdy z nich pisemnie zobowiązywał się do systematycznego uczestnictwa w zajęciach. Ponadto uczestnicy podpisywali *Reguły uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym*, określające w szczególności zobowiązanie do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie zajęć i poza nimi, zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi.

[Akta kontroli 23-24]

W toku kontroli ustalono, iż uczestnictwo w zajęciach dokumentowane było podpisaniem listy obecności. W przypadku nieobecności na zajęciach uczestnicy przekazywali

usprawiedliwienia (ustnie) bezpośrednio kuratorom sądowym, którzy utrzymywali bieżący kontakt z osobami prowadzącymi zajęcia.

Uczestnicy wypełniali ankiety ewaluacyjne – pierwszą w trakcie zajęć (po 4-5 spotkaniach), drugą po zakończeniu cyklu, oceniając stopień przydatności i efektywności oddziaływań. Odbiorcy programu otrzymywali również zaświadczenie o ukończeniu cyklu zajęć.

[Akta kontroli nr 25-26]

PCPR W Bielsku Podlaskim prowadzi działania monitorujące i ewaluacyjne efektów programów korekcyjno-edukacyjnych:

- podczas realizacji programu w następujących formach: bezpośredniej obserwacji uczestników (poziom osobistego zaangażowania, stopień aktywności na zajęciach); informacji zwrotnych o zachowaniu i postawach uczestników, uzyskiwanych w wyniku telefonicznych rozmów z członkami rodzin (z rozmów były sporządzane notatki służbowe); w wyniku spotkań i rozmów z kuratorami sądowymi; na podstawie ankiety ewaluacyjnej wypełnianej przez uczestników zajęć;
- po zakończeniu programu - jeden raz w roku przez okres 3 lat PCPR utrzymuje kontakt z kuratorami oraz członkami rodzin uczestników zajęć; z tych rozmów sporządzane są notatki służbowe, wpinane do akt.

[Akta kontroli nr 2]

Ad. 3. Kwalifikacje kadry realizującej programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie

Program korekcyjno-edukacyjny realizowany był przez 2-osobowy zespół (2 kobiety). Osoby realizujące program posiadały wymagane kwalifikacje. Szczegółowy opis kwalifikacji stanowi załącznik nr 1.

Ad. 4. Współpraca podmiotu kontrolowanego z innymi instytucjami w zakresie objętym kontrolą

W celu dostosowania zakresu pomocy do sytuacji i potrzeb odbiorców, PCPR współpracuje ze służbami i instytucjami, które w zakresie swoich kompetencji zapewniają wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie; są to:

- Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bielsku Podlaskim,
- Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim.

[Akta kontroli nr 4]

Pani Urszula Kitlas-Bańkowska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim została poinformowana o:

- 1) prawie zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole
- 2) prawie do odmowy podpisania protokołu kontroli i konieczności złożenia w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienia przyczyn tej odmowy.

Zastrzeżenia, o których mowa w pkt 1 powinny być zgłoszone na piśmie do Wojewody w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Pani Urszuli Kitlas-Bańkowskiej – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez PCPR w Bielsku Podlaskim - pozycja 8/2010.

Bielsk. Podl. 16. 11. 2010.

(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Bielsku Podlaskim

mgr Urszula Kitlas-Bańkowska
podpis kontrolowanego

Josyfa Holubonir
Idalia Wysepiska

podpisy kontrolujących

Bielsk. Podl., 09.11.2010

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Bielsk. Podl. 16. 11. 2010.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Bielsku Podlaskim

(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)

mgr Urszula Kitlas-Bańkowska

p. ok